

ДОКЛАД

НА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА

**СЪГЛАСНО ЧЛ. 63 ОТ НАРЕДБА ЗА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И
ЗА НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ**

ноември 2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
I. УВОД.....	3
II. ОСНОВЕН ПРЕГЛЕД.....	3
II.1. Цели.....	3
II.2. Информация.....	3
II.3. ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица.....	4
II.4. Система за разделно събиране на НУБА.....	5
III. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА.....	6
III.1. Пуснати на пазара БА.....	6
III.2. Събрани НУБА.....	7
III.3. Рециклирани НУБА.....	7
IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО.....	8

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

Наредбата - Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС №351 от 27.12.2012г. обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013г.)

ЗУО – Закон за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.)

Наредба № 1 - Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014г.)

МОСВ - Министерство на околната среда и водите

ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда

РИОСВ – Регионална инспекция по околна среда и води

ПУДООС – Предприятие за управление дейностите по опазване на околната среда

НСИ - Национален статистически институт

АМ - Агенция Митници

НАП – Национална агенция за приходите

КЗП-Комисия за защита на потребителите

БА – Батерии и акумулатори

НУБА – Негодни за употреба батерии и акумулатори

НУАБА – Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори

НУИБА – Негодни за употреба индустриални батерии и акумулатори

НУПБА – Негодни за употреба портативни батерии и акумулатори

ИУЕЕО - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

ИУМПС - Излезли от употреба моторни превозни средства

ООп- Организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори

I. УВОД

Докладът се изготвя съгласно чл.63 от Наредбата и представя основни изводи за прилагането на разпоредбите на Наредбата на национално ниво, за отчетната 2015г.

С Наредбата се определят задълженията на лицата и изискванията за пускане на пазара на БА, както и изискванията за третиране, и транспортиране на НУБА. Основните източници на информация са:

- Лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци, съгласно изискванията на чл.57 от Наредбата;
- ООп;
- Лица, изпълняващи задълженията си индивидуално;
- ПУДООС;
- АМ;
- НСИ;
- НАП;
- КЗП.

II. ОСНОВЕН ПРЕГЛЕД

II.1. Цели

Лицата, които пускат на пазара БА са длъжни да осигурят събиране на НУБА в количество, отговарящо на съответния за вида БА коефициент на събираемост.

Цели по събиране за 2015г.:

НУПБА	НУАБА	НУИБА
≥ 45% коефициент на събираемост	≥ 100% коефициент на събираемост	≥ 25% коефициент на събираемост

Лицата, които пускат на пазара БА, включително вградени в уреди и моторни превозни, предприемат мерки за постигане на следните цели по рециклиране:

Цели по рециклиране за 2015г.:

Оловно-кисели НУБА	Никел-кадмиеви НУБА	Други НУБА
≥ 65% рециклиране от теглото на материалите	≥ 75% рециклиране от теглото на материалите	≥ 50% рециклиране от теглото на материалите
възможно най-висока степен на рециклиране на оловото	възможно най-висока степен на рециклиране на кадмия	

II.2. Информация

Лицата, извършващи дейности по третиране на НУБА трябва да притежават необходимите документи, съгласно ЗУО и имат задължения по Наредба №1 да водят отчетност, и да изготвят, и предоставят годишни отчети за извършените дейности с отпадъци.

Лицата, които пускат на пазара БА, включително вградени в уреди и моторни превозни средства имат задължение да се регистрират в регистър, поддържан от ИАОС: (http://nwms.government.bg/wms/public/Controler?control=ReadNomenclatureForm&doc_def_id=48¶m_type=1¶m_oop_type=03). Всички данни от регистъра са публично достъпни. Регистрацията е еднократна и безплатна, чрез „Национална информационна система за отпадъци“.

На всяко тримесечие лицата, заплащащи продуктова такса за БА в ПУДООС, ООп и лицата изпълняващи задълженията си индивидуално имат задължения да предоставят информация в ИАОС за количествата пуснати на пазара БА. ИАОС публикува обобщените данни за периода на интернет страницата си: (http://eea.government.bg/bg/prev_nsmos/waste/ba/index.html).

ООп и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално имат задължение да предоставят в ИАОС информация за предприетите мерки за организиране на дейностите по екологосъобразното събиране и третиране на НУБА. ПУДООС предоставя информация за събраните средства от продуктови такси, платени за БА.

КЗП предоставя информация за осъществения контрол за съответствието с Наредбата на пусканите на пазара БА. Съгласно предоставената информация от КЗП, през 2015г. са извършени 337 съвместни инспекции за изпълнение на изискванията на Наредбата и *Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване* (приета с ПМС № 355 от 28.12.2012г., обн. ДВ. бр. 2 от 08.01.2013г.). Констатирано е, че лицата които пускат на пазара БА са ги маркирали в съответствие с изискванията на Наредбата. Маркировката включва обозначение за разделно събиране, а относно вторичните презаредими батерии са поставени етикети за капацитета им, съгласно Регламент (ЕС) 1103/2010. В търговските обекти има поставени табели на видно място, за възможностите и начина за обратно приемане на НУБА, и за значението на обозначението, указващо разделното събиране.

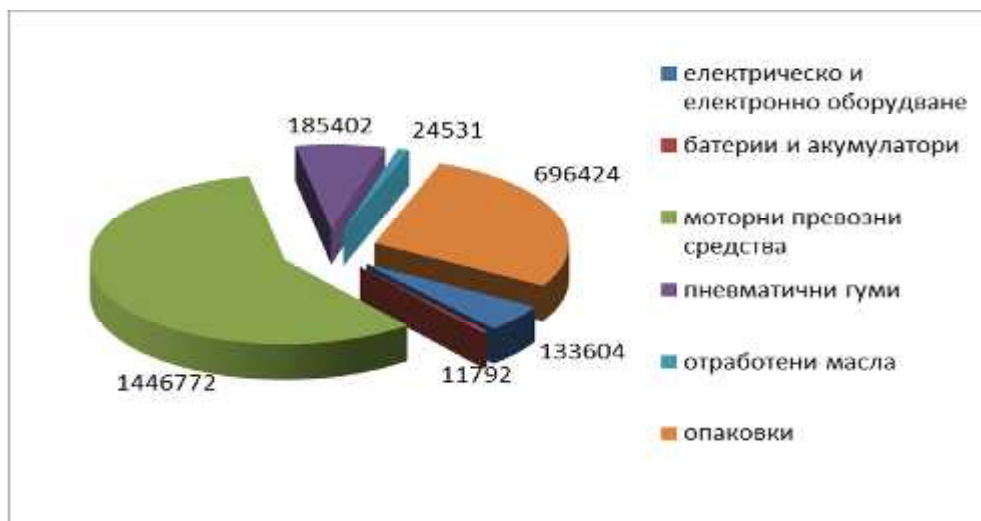
ООп^{-тата} притежаващи разрешение за 2015г. са “Екобатери” АД, “Национална организация по оползотворяване и рециклиране на отпадъци” АД, “Рекобат” АД, “Нуба рециклиране” АД, “Трансинс батери” ООД, “Екобулбатери” АД, “Норд елрециклинг” АД.

Лице, изпълняващо задълженията си индивидуално е „Монбат“ АД.

Лицата, които не членуват в ООп и не са индивидуално изпълняващи задълженията си, трябва да заплащат продуктова такса в ПУДООС.

Постъпилите средства в ПУДООС през 2015 г. от продуктови такси по чл.59, ал.1 от ЗУО за пускане на пазара на Р България на батерии и акумулатори, моторни превозни средства, електрическо и електронно оборудване, масла, пневматични гуми и опаковки е представена на фиг.1.

Фиг.1 Събрани средства от продуктови такси по чл.59, ал.1 от ЗУО в ПУДООС през 2015 г., лева

Източник: ПУДООС

II.3. ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица

Съгласно чл. 61 от Наредбата ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица имат задължения да предоставят информация в ИАОС за предприетите мерки, основно за организиране на събирането и третирането на НУБА, привличане на нови членове и т.н., които са обобщени и представени в систематизиран вид в таблица 1.

Табл.1. Основни предприети мерки от ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица

МЕРКИ

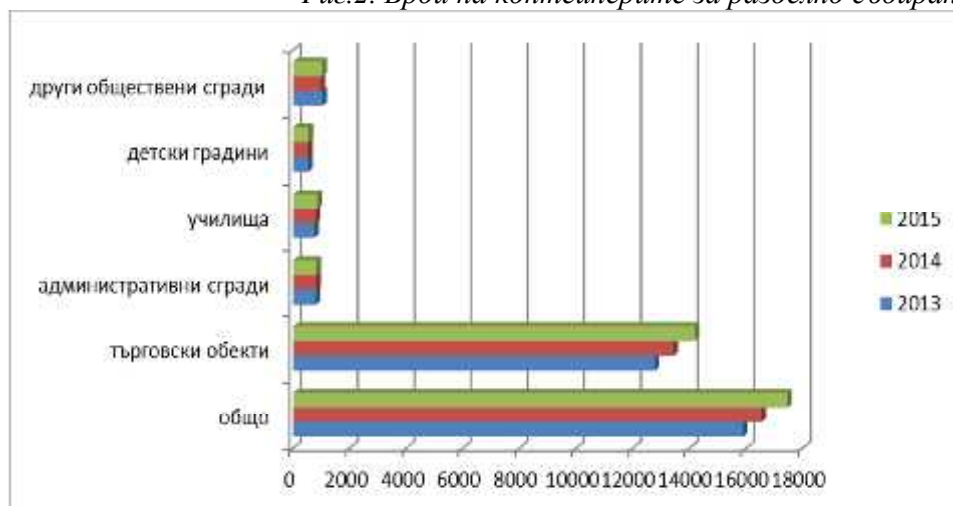
Мерки за организиране на събирането, съхраняването, рециклирането и/или оползотворяването на НУБА
<ul style="list-style-type: none">• Сключване на договори с дружества за събиране и третиране на НУБА, притежаващи необходимите разрешителни документи, съгласно ЗУО;• Поставяне на контейнери на достъпни обществени места и т.нар мобилни пунктове за събиране на НУБА;• Предаване за рециклиране на НУБА в други държави в ЕС, при спазване на изискванията на регламент Регламент(ЕО) №1013/2006.
Мерки за обхващане на минималния брой жители, обслужвани от системите за разделно събиране на портативни и/или автомобилни НУБА
<ul style="list-style-type: none">• Разполагане на значителен брой контейнери за събиране на НУБА в училища, административни сгради, търговски обекти, детски градини и други обществени сгради;• Оптимизиране на местата за събиране на НУБА;• Срещи и кампании с общините, с които ООп има сключен договор, и анализиране на местата, които ще бъдат удачни за разполагане на контейнери за разделно събиране на НУБА.
Мерки, взети в случай на временно прекъсване или намаляване степента на събиране или последващо третиране
<ul style="list-style-type: none">• В действие е отчетна система, осигуряваща получаването на надеждна информация във всеки момент за нивата на разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на НУБА;• Заложен резервен процент на разделно събиране и третиране на НУБА, който се увеличава с всяка година;• Изплащане на възнаграждение за тон събрани и предадени НУБА в размер, който покрива разходите и осигурява разумна печалба за дружествата ангажирани със събирането и съхраняването;• Поддържане на постоянна връзка с лицата, които пуска на пазара БА с цел предварително деклариране на количествата, които ще бъдат пуснати на пазара и за които ООп ще бъде отговорна.
Мерки за намаляване на съдържанието на тежки метали, вложени в производството на БА
<ul style="list-style-type: none">• В договорите между ООп и лицата, които пускат на пазара е записано, че същите имат право да пускат на пазара БА, отговарящи на изискванията на Наредбата;• Организацията следи научния и техническия прогрес по отношение на заместването на опасни вещества и препарати в БА, с други;• Организацията установява контакти с подобни организации в държавите-членки на ЕС, с които обменя опит;• Провеждане на информационни кампании, насочени към членовете на ООп, целящи запознаването им с вредното въздействие на тежки метали, които се влагат в БА;• Текущ контрол и провеждане на регулярно одитиране.
Действия за информиране и насърчаване на потребителите за събиране на НУБА, привличане на нови членове на ООп, както и информиране относно влияние върху човешкото здраве, околната среда, значение на маркировката на БА и др.
<ul style="list-style-type: none">• Указателни табели, информационни материали и подходящи съдове;• Изработване на рекламни стратегии;• Рекламирање на централите за разделно събиране на НУБА;• Работа с учебни заведения;• Срещи с общини, браншови организации, училища, фирми и др.;• Изграждане и поддържане на интернет страници на ООп.

Източник: ИАОС

II.4. Система за разделно събиране на НУБА

Организациите по оползотворяване на НУБА и лицата, изпълняващи задълженията си по Наредбата индивидуално, съгласно задълженията си сключват договори за разделно събиране на портативни и/или автомобилни НУБА и обхващане на минимален брой жители, обслужвани от системите за организирано разделно събиране на НУБА. През 2015г. броят на обхванатите общини от разделното събиране на НУБА е 251. Най-голям е дялът на разположените контейнери за събиране на НУБА в търговските обекти, следван от административните и други обществени сгради. Наблюдава се запазване на увеличението на броя на разположените контейнери за НУБА в сравнение с предходните години (фиг.2)

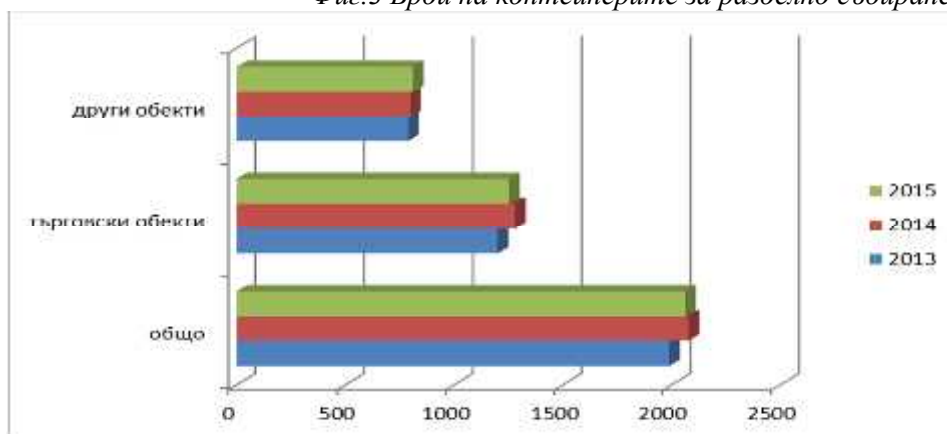
Фиг.2. Брой на контейнерите за разделно събиране на НУПБА

Източник: МОСВ

Наблюдава се запазване в броя на разположените контейнери за разделно събиране на НУАБА (фиг.3). В 109 общини има разположени контейнери за разделно събиране на НУАБА.

Фиг.3 Брой на контейнерите за разделно събиране на НУАБА

Източник: МОСВ

III. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА

III.1. Пуснати на пазара БА

Справка за пуснатите на пазара БА по периоди и обобщена такава, се публикува на интернет страницата на ИАОС: https://eea.government.bg/bg/prev_nsmos/waste/ba/index.html

Количествата пуснати на пазара БА са обобщени по вид (портативни, индустриални, автомобилни), съгласно информацията, получена от ООп^{-тата}, лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално и лицата, които заплащат продуктова такса в ПУДООС, предоставили справка (табл.2).

Табл.2. Справка за пуснатите на пазара БА

Пуснати на пазара на Република България батерии и акумулатори		
Вид на батериите и акумулаторите	Количество /т/	Период
Портативни	768	01.01 – 31.12.2015
Автомобилни	10 595	
Индустриални	2 124	
Портативни батерии и акумулатори, пуснати на пазара, но изнесени или изпратени от страната, преди да са придобити от краен потребител		
Вид на батериите и акумулаторите	Количество /т/	Период
Портативни	8.3	01.01 – 31.12.2015

Източник: ИАОС

III.2. Събрани НУБА

Събраните НУБА се обобщават по вид (портативни, автомобилни, индустриални) съгласно годишните отчети постъпила в ИАОС. Съгласно разпоредбите на Наредбата лицата, които пускат на пазара автомобилни БА, са длъжни да осигурят събирането на не по-малко от 100% НУАБА, а лицата които пускат индустриални БА трябва да съберат не по-малко от 25% НУИБА. В тази връзка за поредна година са изпълнени целите за събиране на НУАБА и НУИБА (НУАБА >100% и НУИБА > 30%).

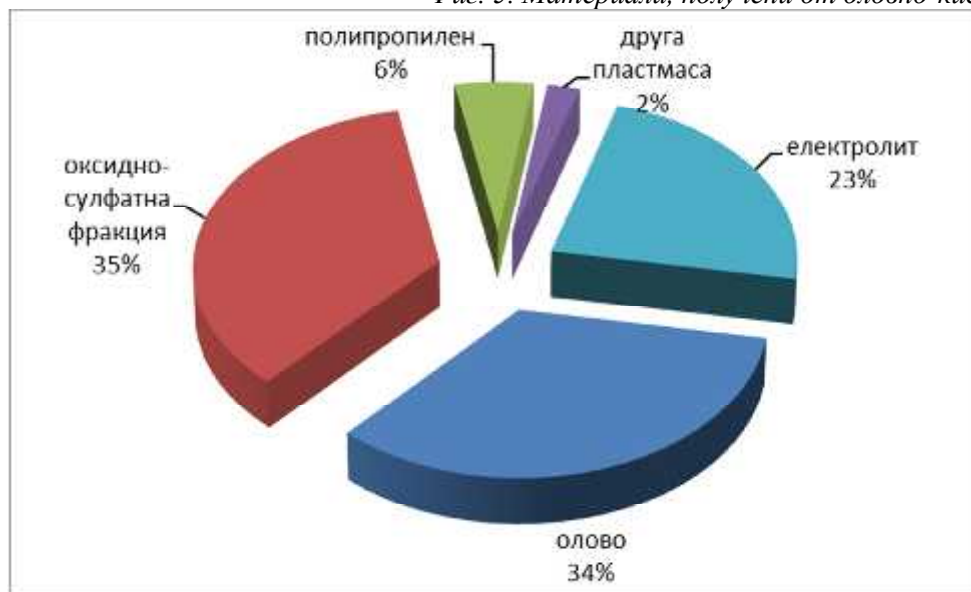
Целите за събиране на НУПБА се постигат поетапно, съгласно сроковете по § 3 на ПЗР от Наредбата като за 2015г. и всяка следваща година трябва да се събере количество НУПБА, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 45%. Коефициентът на събираемост (КС) % се изчислява по Приложение № 2 към чл.17, ал.2: $КС_2 (\%) = [3 * C_2 / (P_0 + P_1 + P_2)] * 100 = 45$. През 2015г.в страната са събрани НУПБА в количество, отговарящо на нормативно заложения коефициент на събираемост ($КС_2 > 45\%$), като за последните години тенденцията за събраните НУПБА е в посока на увеличение.

III.3. Рециклирани НУБА

През 2015г. информацията за рециклираните НУБА е получена съгласно форматите, реда и сроковете на Наредба № 1. В страната има три работещи инсталации за предварително третиране и рециклиране на оловно-кисели НУБА („Монбат“ АД, „КЦМ“ АД, „Ел бат“ АД) и една инсталация за предварително третиране на алкални НУБА („Евро стийл трейд“ АД).

Основните материали, които се образуват от третиране на оловно-кисели НУБА са: олово, оксидно-сулфатна фракция, електролит, полипропилен и други пластмаси. На фиг. 5 са показани дела и вида на получените материали.

Фиг. 5. Материали, получени от оловно-кисели НУБА

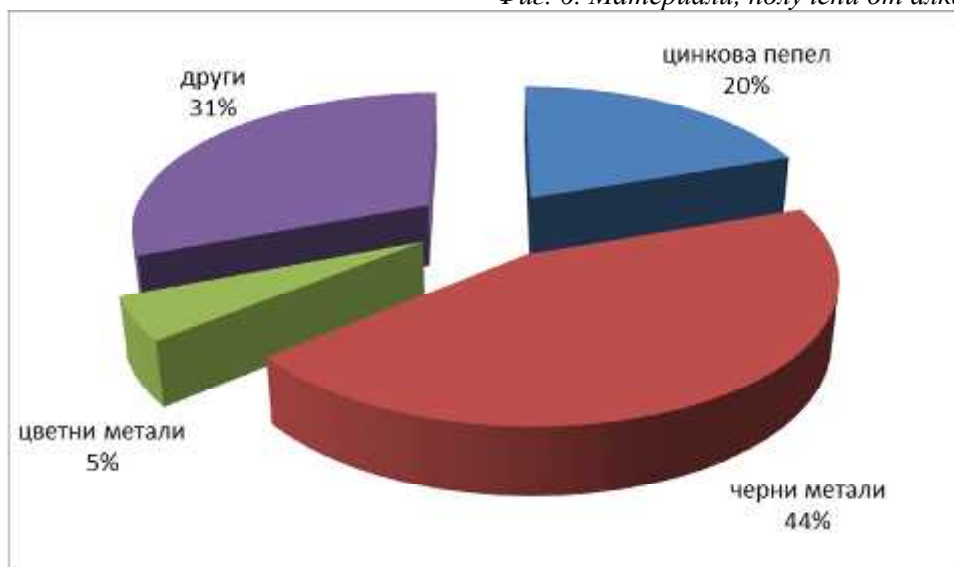

Източник: ИАОС

Средната постигната степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в оловно-киселите НУБА е 69%, за всички инсталации. В същото време е постигната степен на рециклиране от 98% на материалите съдържащи се в оловно-киселите НУБА, общо за всички инсталации.

Основните материали, които се образуват от третиране на алкални НУБА са: черни метали, цветни метали, цинкова пепел и други. На фиг. 6 са показани процента и вида на получените материали.

Фиг. 6. Материали, получени от алкални НУБА

Източник: ИАОС

Освен възможността за третиране на НУБА в страната, редица организации изнасят за рециклиране в чужбина основно портативни НУБА. През 2015г. съгласно данните от годишните отчетни по Наредба № 1 и по данни от одиторските доклади са предадени за рециклиране в Румъния около 1754,870 т. оловни батерии и 0,248 т. алкални батерии.

IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

Всички организации по оползотворяване, както и индивидуално изпълняващи задълженията си лица са доказали изпълнение на задълженията си по Наредбата.

През 2015г. страната е събрала НУПБА, НУАБА и НУИБА, в количества, отговарящи на нормативно заложените коефициенти на събираемост.

Всички събрани НУБА, включително и тези отделени в резултат на предварително третиране на ИУЕЕО и на разкомплектоване на ИУМПС са предадени за предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване.

Р България е изпълнила целта за рециклиране на материалите, съдържащи се в оловно-киселите батерии и акумулатори.

Постигната е възможно най-висока степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в оловно-киселите батерии и акумулатори .

Постигната е степента на рециклиране на материалите, съдържащи се в другите НУБА.